

zuidelijk
maasdal

Rapport

Consultatienota Kennisgeving voornemen
en participatie project Zuidelijk Maasdal

Colofon

Titel	Consultatienota Kennisgeving voornemen en participatie
Project	Zuidelijk Maasdal
Datum	4 november 2024
Versie	1.0
Status	Definitief
Informatie	Projectteam Zuidelijk Maasdal
E-mail	info@zuidelijkmaasdal.nl

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Gasunie	6
2. Burgerinitiatief Maassaam Maastricht.....	7
3. Stichting kasteelhoeve Hartelstein Itteren	8
4. Dorpsraad Itteren	10
5. Inwoner van Bemelen	11
6. Inwoner van Maastricht (Scharn)	12
7. Banketbakkerij Nora Maastricht	13
8. Inwoner van Geulle	14
9. Inwoner van Lanaye.....	15
10. Inwoner van Eijsden	16
11. Inwoner van Itteren	17
12. Inwoner van Eijsden	18
13. Inwoner van Eijsden	19
14. Visstand Verbetering Maas (VVM).....	20
15. Inwoner van Maastricht (Heugem)	21
16. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML).....	23
17. Wyckerveste B.V. (Portomaar)	24
18. Stichting Limburgs Landschap e.a.....	25
19, 23 en 26. Buitenplaats Bunde (Voulwames)	26
20. Stichting water-stop.nu (Geulle)	28

21. Inwoner van Maastricht (Heugem)	30
22, 24 en 27. Inwoners van Voulwames	32
23. Buitenplaats Bunde (Voulwames)	34
24. Inwoner van Voulwames	35
25. Werkgroep OBI Maastricht	36
26. Buitenplaats Bunde (Voulwames)	38
27. Inwoner van Voulwames	39
28. Holding l'Ortye B.V.	40
29. Inwoner van Maastricht	41

Inleiding

De Maas en Zuid-Limburg zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De rivier en haar oevers zijn een bron van werkgelegenheid, bieden ontspanning en veel mensen wonen in dit prachtige gebied. Het water heeft ook een minder mooie kant. Klimaatverandering zorgt voor extremer weer met meer kans op overstromingen en schade. Om in het gebied van de Belgische grens bij Eijsden tot en met de monding van de Geul veilig te kunnen blijven wonen, werken, recreëren en varen, zijn maatregelen nodig.

In het project Zuidelijk Maasdal werken zes overheden en de omgeving samen aan een oplossing. Een oplossing waarin hoogwaterbescherming, vlot en veilig transport over water, ruimtelijke ontwikkeling en natuurversterking samen komen. We pakken alle opgaven tegelijk en in samenhang op. Zo zorgen we samen voor een toekomstbestendig Zuidelijk Maasdal.

Op 28 juni 2023 is de "Kennisgeving voornemen en participatie voor de verkenning Zuidelijk Maasdal"¹ gepubliceerd. Het project Zuidelijk Maasdal is een gezamenlijk initiatief van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Waterschap Limburg, de provincie Limburg en de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten en Meerssen. De kennisgeving beschrijft op welke wijze de partners, samen met de omgeving, oplossingen willen verkennen voor de verschillende opgaven.

Van 29 juni 2023 tot en met 29 december 2023 kon iedereen die dat wenste, reageren op de kennisgeving en de wijze waarop participatie plaatsvindt. Het project heeft in totaal 29 reacties ontvangen. In deze Consultatienota zijn alle ontvangen reacties voorzien van een antwoord door het project Zuidelijk Maasdal.

In de kennisgeving is aangegeven dat bij de Reactienota bij de (ontwerp-)voorkeursbeslissing wordt aangegeven wat er met alle ingediende reacties en adviezen is gedaan. Aangezien de (ontwerp-)voorkeursbeslissing pas aan het einde van de verkenning wordt genomen, geeft voorliggende Consultatienota een eerste reactie op hoofdlijnen.

Het project staat op dit moment aan het begin van de verkenningsfase. Een fase van een aantal jaren waarin het project oplossingen verkent en onderzoekt. Een korte uitleg wat tijdens de verkenningsfase gaat plaatsvinden is opgenomen in onderstaand kader. Een uitgebreidere toelichting hierover vindt u in het Startdocument verkenning Zuidelijk Maasdal en het concept-Participatieplan verkenning Zuidelijk Maasdal (zie: [bestanden kennisgeving Zuidelijk Maasdal](#)).

Leeswijzer

Om te voldoen aan de wetgeving op privacy (AVG) zijn de reacties van particulieren geanonimiseerd. Wel is de woonplaats al dan niet samen met de woonwijk aangegeven. De (belangen)organisaties en bedrijven zijn wel met naam en toenaam genoemd.

Veel van de ontvangen reacties zijn uitvoerig beschreven. Ze zijn hier niet integraal herhaald, maar samengevat in deelreacties. Op elke deelreactie is een antwoord geformuleerd. De deelreacties zijn in vetgedrukte letters aangegeven, het antwoord staat er direct onder in schuingedrukte letters.

Iedereen die gereageerd heeft, heeft een persoonlijke brief vanuit de Directie Participatie ontvangen. In die brief is het nummer aangegeven waaronder de samenvatting van de ingezonden reactie met de beantwoording binnen

¹ Staatscourant 2023 nr. 18156, 28 juni 2023.

de Consultatienota is terug te vinden. De Consultatienota is te vinden via de website van Platform Participatie: <https://www.platformparticipatie.nl/zuidelijkmaasdal/default.aspx> en op de website van Project Zuidelijk Maasdal: <https://zuidelijkmaasdal.nl/>. Vanaf de websites van de 6 partners is een verwijzing te vinden naar de website van het Zuidelijk Maasdal en daarmee naar de Consultatienota.

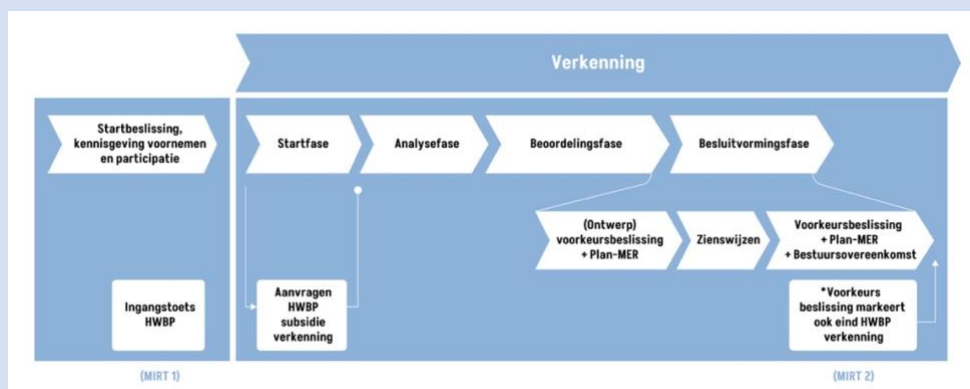
Dé verkenning is gestart

Met het nemen van de startbeslissing (MIRT 1) en de publicatie van de kennisgeving voornemen en participatie op 28 juni 2023 door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is dé Verkenning Zuidelijk Maasdal gestart. Op grond van de ingangstoets voor het HWBP is op 18 oktober 2023 het project toegelaten tot het HWBP-programma.

De verkenning Zuidelijk Maasdal wordt uitgevoerd als *verkenning* binnen de projectprocedure van de Omgevingswet en mondt uit in een voorkeursbeslissing van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over de integrale oplossing. De verkenning wordt ook uitgevoerd conform de spelregels van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) en de systematiek van het Hoogwaterbeschermings-programma (HWBP), voor besluitvorming over benodigde financiering van de volgende fasen.

Korte toelichting verkenningfase

In de verkenningfase wordt voor een aantal verschillende opgaven mogelijke oplossingsrichtingen verkend binnen het plangebied, dat loopt van de Belgische grens bij Eijsden tot en met de monding van de Geul. De verkenningfase moet de beslisinformatie opleveren die nodig is om aan het einde van verkenningfase een voorkeursbeslissing te kunnen nemen en te besluiten over de vervolgfase: de planning- en studiefase. Om te zorgen dat de verkenning doorgaat naar de planning- en studiefase, dient deze te eindigen met een politiek-bestuurlijk gedragen voorkeursoplossing, waarbij toereikende financiering inclusief mogelijke cofinanciering duidelijk is. De verkenning bestaat uit 4 fasen: een startfase, analysefase, beoordelingsfase en besluitvormingsfase.

Afbeelding 1. Een overzicht van de verschillende fasen van de verkenning

Het proces voor de verkenning is een trechteringsproces: van veel mogelijke oplossingsrichtingen wordt getrechterd naar een beperkt aantal kansrijke alternatieven en vervolgens naar een voorkeursbeslissing met één voorkeursalternatief. In de verkenningfase worden alternatieven ontwikkeld die passen bij de doelstellingen van de verkenning.

In de startfase, de fase waarin het project zich nu bevindt, wordt als eerste het plan van aanpak en het participatieplan voor de verkenning afgerond. Tevens worden de door de omgeving aangedragen

oplossingsrichtingen naar aanleiding van de gepubliceerde kennisgeving voornemen en participatie, opgenomen bij de te onderzoeken oplossingsrichtingen. In de analysefase worden alle oplossingsrichtingen getoetst aan de uitgangspunten die zijn opgenomen in de kennisgeving en na trechtering verder uitgewerkt in kansrijke oplossingsrichtingen. Dit vindt u straks terug in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, waar ook een beoordelingskader in wordt opgenomen. In de beoordelingsfase worden de kansrijke oplossingen nader uitgewerkt en doorgerekend op effecten en kosten. De kansrijke oplossingen worden vergeleken en beoordeeld op basis van het beoordelingskader en leidt tot de ontwerp-voorkeursbeslissing. De betrokken bestuurders bepalen samen de bestuurlijke voorkeur. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat neemt na overeenstemming tussen de betrokken bestuurders uiteindelijk de voorkeursbeslissing, in het kader van de projectprocedure Omgevingswet (art. 5.49) én de MIRT-spelregels.

Kennisgeving voornemen en participatie

Voornemen

Via de kennisgeving voornemen en participatie is de gelegenheid geboden om te reageren op het voornemen en om mogelijke oplossingen voor de opgaven aan te dragen. Het bevoegd gezag, in dit geval de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, heeft daarbij uitgangspunten aangegeven voor het redelijkerwijs in beschouwing nemen van die oplossingen en besluit vervolgens of de aangedragen mogelijke oplossingen redelijkerwijs in de verkenning in beschouwing moeten worden genomen.

In de kennisgeving voornemen en participatie is een aantal uitgangspunten aangegeven die gelden voor de aan te dragen mogelijke oplossingsrichtingen. Mogelijke oplossingsrichtingen dienen:

- technisch en financieel uitvoerbaar en vergunbaar te zijn;
- te passen binnen het beleidskader, zie paragraaf 2.1 van het Startdocument;
- te zijn gelegen binnen de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten en Meerssen;
- te passen binnen de hiervoor geformuleerde doelstelling van de verkenning.

Uiteindelijk zal in de (ontwerp-)voorkeursbeslissing te zijner tijd worden aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken en wat de resultaten zijn van de uitgevoerde verkenning. Daarbij wordt specifiek ingegaan op de door derden voorgedragen mogelijke oplossingen.

Participatie

De oplossingen die binnen de verkenning worden onderzocht, kunnen impact hebben op de woon, werk- en leefomgeving van bewoners, bedrijven en andere betrokkenen in en rond het gebied waar in de verkenning naar wordt gekeken. De inbreng van betrokkenen zorgt voor betere plannen. Daarom vinden we het belangrijk om de omgeving goed, vroegtijdig en actief deel te laten nemen aan de verkenning. Participatie is dan ook een belangrijk onderdeel van de verkenning en van de projectprocedure. Voor het project is een (concept)-participatieplan opgesteld. Hierin zijn onder andere de uitgangspunten voor de participatieaanpak vastgelegd. Via de kennisgeving voornemen en participatie is ook aan iedereen de gelegenheid geboden te reageren op de wijze waarop in de verkenning geparticipeerd kan worden. Gedurende de verkenning zal het participatieplan regelmatig worden geëvalueerd en bijgesteld. Het participatieplan wordt dan ook gezien als een 'levend document'.

1. Gasunie

De plannen zijn nog niet in detail bekend en daarom is onbekend of er raakvlakken zijn met onze infrastructuur. Mochten er tijdens de uitwerking van de plannen raakvlakken blijken te zijn, dan denken we graag mee in de ontwerpfase met als doel een veilige ligging van onze leidingen.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

In de startfase van de verkenning van het project Zuidelijk Maasdal worden diverse inventarisaties uitgevoerd, waaronder naar de ligging van bestaande leidingen en andere infrastructuur. Zodra duidelijk wordt dat één (of meerdere) van uw leidingen op, in en/of in de buurt van de oplossingsrichtingen komt te liggen, gaan we met u in gesprek. Daarnaast nemen we uw aanbod graag aan om mee te denken.

2. Burgerinitiatief Maassaam Maastricht

Het burgerinitiatief MaasSaam staat voor het vitaliseren van de Maasoevers in Maastricht met evenwicht voor veiligheid en leefbaarheid voor en van burgers in Maastricht. MaasSaam bevat een diversiteit aan projecten op de korte, middellange en lange termijn. Het doel is om burgers te boeien, binden en mee te nemen door o.a. fiets- en wandelpaden langs de Maas, culturele activiteiten, een zwembad in de Maas, speel en sportvoorzieningen, evenementen, nieuwe bedrijfsinitiatieven langs de Maas. Zie voor projecten <https://cmmaastricht.nl/project/maassaam>.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het behouden en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit binnen het plangebied. We nemen uw aanbod graag aan om mee te denken hoe invulling te geven aan deze opgave.

Op dit moment zijn we bezig om de omgevingsstrategie uit te werken waarin we aangeven met wie en wanneer we in gesprek gaan. Naar verwachting zal de eerste periode (tot medio 2025) in het teken staan van het informeren van de omgeving via nieuwsbrieven, de website en mogelijk ook publieksbijeenkomsten. Ook zijn werksessies voorzien. We gaan in een later stadium nader met u in gesprek om samen te bekijken in hoeverre de initiatieven, ideeën en projecten van burgerinitiatief MaasSaam passen binnen de totale opgave van het project Zuidelijk Maasdal.

3. Stichting kasteelhoeve Hartelstein Itteren

Kasteelhoeve Hartelstein te Itteren is een rijksmonument met een rijke historie, gelegen tussen de Maas, Geul en Julianakanaal. In de kasteelhoeve is een goed lopende kringloopwinkel met horeca gelegenheid gevestigd. Daarnaast biedt het huisvesting aan circa 15 bewoners. De kasteelhoeve heeft bij overstromingen van de Maas meerdere malen wateroverlast en waterschade ondervonden, recent ook in juli 2021. Stichting Kasteelhoeve Hartelstein wil als eigenaar de monumentale kasteelhoeve in stand houden voor het nageslacht. Daarom heeft de stichting een plan ontwikkelt om rondom de kasteelhoeve een dijk aan te leggen. Tekst met detailinformatie is bijgevoegd.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

De kasteelhoeve is buitendijks gelegen, in het stroomvoerend deel van het rivierbed van de Maas. We begrijpen wel uw wens om de monumentale kasteelhoeve te beschermen tegen de gevolgen van hoogwater. Het aanleggen van een primaire waterkering rondom Kasteelhoeve Hartelstein maakt echter geen deel uit van de opgaven van het project Zuidelijk Maasdal. Wij zien wel duidelijke raakvlakken tussen uw toekomstige plannen en het project. Daarover gaan we graag met u in gesprek.

Bij de aanleg van de groene rivier vanaf de stuw in Borgharen komt veel grond vrij die gebruikt kan worden voor het indijken van Kasteelhoeve Hartelstein.

De aanleg van de groene rivier is één van de mogelijke oplossingen die binnen het project Zuidelijk Maasdal wordt onderzocht. Het is op dit moment niet aan te geven of deze oplossingsrichting onderdeel gaat uitmaken van het zogenoemde voorkeursalternatief.

Een toezegging voor gebruik van vrijkomende grond kan niet worden gedaan. Ook niet als de aanleg van de groene rivier inderdaad tot het voorkeursalternatief gaat behoren. Een en ander is afhankelijk van de te nemen maatregelen, de uitvoeringsplanning en de eigen grondbalans binnen het project Zuidelijk Maasdal. Daarnaast dient de vrijkomende grond geschikt te zijn voor eventuele dijkaanleg, waarvoor specifieke grondeigenschappen nodig zijn.

Volgens het rapport van Deltares was niet alleen de Maas, maar ook de Geul oorzaak van de overstroming in juli 2021. In het plan van aanpak 'Zijrivieren Maas en beken' is beschreven dat de afvoercapaciteit van de Geul vergroot moet worden door o.a. aanpassingen van de Geulmonding en de sifon onder het Julianakanaal. Ten tijde van de overstroming in 2021 was de sifon onder het Julianakanaal verstopt. Als de sifon indertijd goed had gewerkt, was de overstroming via de Geul bij Hartelstein waarschijnlijk erger geweest en had een grotere impact gehad. Als nu ook de capaciteit van de sifon vergroot wordt, komt er nog meer water vanuit de Geul het gebied in waardoor het gevaar van overstroming vanuit de Geul voor Hartelstein nog groter zal worden. Daardoor wordt de noodzaak van bescherming van Kasteelhoeve Hartelstein urgent.

Project Zuidelijk Maasdal onderzoekt maatregelen om overstroming (en schade) vanuit de Maas te verminderen. Het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) onderzoekt maatregelen om overstroming (en schade) vanuit de Geul en haar zijtakken te verminderen. Deze projecten hebben duidelijke raakvlakken, daarom werken medewerkers van beide projecten nauw samen. Dit doen we door het afstemmen van de communicatie en door het afstemmen van de oplossingen en effecten van beide projecten. Daarbij gaan we op zoek naar de beste oplossingen voor het gebied, die leiden tot een verbetering voor de omgeving.

Vanuit het programma WRL loopt momenteel de verkenning naar de Geulmonding, dit is het gebied ten oosten van Julianakanaal. In deze verkenning worden oplossingen gezocht voor problemen rondom de sifon. Een meer omvangrijke verkenning start binnenkort: de Verkenning van de Geul van bron tot monding. Dat project heeft onder meer als doel om water in het gebied vast te houden, waardoor de afvoerpieken in de Geul minder worden. Meer informatie over het programma WRL is te vinden op de website: <https://www.wachtnietopwater.nl/wrl>.

4. Dorpsraad Itteren

Dorpsraad Itteren wil de inwoners vooral van juiste informatie voorzien en de belangen van de omgeving en bewoners behartigen. De bewoners zijn vervlochten met de (problematiek van de) Maas. Het is daarom goed om hun ervaringen mee te nemen. Participatie is vooral samen met de inwoners. Daarom wil dorpsraad Itteren betrokken zijn en blijven bij project Zuidelijk Maasdal.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Op dit moment bevindt het project zich in de startfase van de verkenning. We zijn bezig om de omgevingsstrategie uit te werken waarin we aangeven met wie en wanneer we in gesprek gaan. Naar verwachting zal de eerste periode (tot medio 2025) in het teken staan van het informeren van de omgeving via nieuwsbrieven, de website en mogelijk ook publieksbijeenkomsten. Ook zijn werksessies voorzien, waarbij we de verschillende belangenorganisaties gaan betrekken. Hierbij is ook de dorpsraad van Itteren van harte welkom. Uitnodigingen voor de werksessies worden ruim van te voren gepubliceerd.

5. Inwoner van Bemelen

Een mogelijke oplossing om de doorstroming door Maastricht te bevorderen, is het in gebruik nemen van de oude kanaal route. Het wegvallen van de ENCI transporten maakt voor een deel de weg vrij. De Kesselskade zal hiervoor op zijn kop moeten. Evenals de entree van de parkeergarage. In een nieuwe en verdiepte vorm zou er behoorlijk wat water doorheen kunnen. Dit lijkt de enige oplossing om de flessenhals in Maastricht breder te maken.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe normering dienen er voor 2050 maatregelen te worden genomen om de omgeving adequaat te beschermen tegen hoogwater. Dit is onder andere het gevolg van de klimaatverandering, de aangescherpte normeringen en de veranderende omgeving. Mogelijke en aangedragen oplossingsrichtingen die voldoen aan de daaraan in de kennisgeving gestelde uitgangspunten (zie kader in inleiding) worden aan het begin van de verkenning onderzocht op effectiviteit en haalbaarheid. Daarbij willen we opmerken dat de oplossing om de oude kanaalroute weer in gebruik te nemen in een eerder stadium als niet kansrijk is beoordeeld. Reden daarvoor is te weinig ruimte vanwege de aanwezige infrastructuur en ruimtelijke ontwikkelingen ter plaatse (zie: [MIRT-onderzoek Zuidelijk Maasdal](#) (bijlage 2)).

Op dit moment bevindt het project zich in de startfase van de verkenning. We zijn bezig om de omgevingsstrategie uit te werken waarin we aangeven met wie en wanneer we in gesprek gaan. Naar verwachting zal de eerste periode (tot medio 2025) in het teken staan van het informeren van de omgeving via nieuwsbrieven, de website en mogelijk ook publieksbijeenkomsten. Ook zijn werksessies voorzien.

Bewoner is recreant op het water en constateert dat er bitter weinig aanlegplekken zijn. Welgeteld twee voor tien jachthavens en ruim 800 boten. Zo is het niet mogelijk in Eijsden aan te leggen en in Maastricht praktisch onmogelijk. Bewoner wil graag meerdere aanlegplekken en geeft als voorbeeld de drijvende vlonders zoals in de Marrekrite (Friesland): www.marrekrite.frl/varen.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is vlot en veilig transport over water, waarmee de beroepsvaart wordt bedoeld. Het bevorderen of faciliteren van de recreatievaart valt niet binnen één van de opgaven van het project.

Roeivereniging Maastrichtsche Watersportclub (MWC) heeft veel last van binnenvaartschepen die enorm hoge golven geven, waaronder duwboten. Bewoner vindt dit erg vervelend.

Beroepsscheepvaart kan nu eenmaal leiden tot golven. Voor alle scheepvaart (beroepsvaart, recreatievaart) gelden vaarregels op de Maas waaraan iedereen zich moet houden. Rijkswaterstaat handhaaft met regelmaat de naleving van deze regels.

6. Inwoner van Maastricht (Scharn)

In het Startdocument is een opsomming opgenomen van de meest voor de hand liggende oplossingsrichtingen en overige mogelijke maatregelen (zie tabel 7 van het Startdocument). In de door bewoner meegestuurde bijlagen bij de reactie staan enkele verduidelijkende vragen en reacties op de voorgestelde oplossingsrichtingen. Daarnaast stuurt bewoner aanvullende, uitgewerkte oplossingsrichtingen mee.

Allereerst dank voor uw uitgebreide reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe normering dienen er voor 2050 maatregelen te worden genomen om de omgeving adequaat te beschermen tegen hoogwater. Dit is onder andere het gevolg van de klimaatverandering, de aangescherpte normeringen en de veranderende omgeving. U stelt verduidelijkende vragen en zet kritische kanttekeningen bij de door ons in het Startdocument opgenomen oplossingsrichtingen. Daarnaast draagt uzelf een groot aantal mogelijke oplossingsrichtingen aan. Mogelijke en aangedragen oplossingsrichtingen die voldoen aan de in kennisgeving gestelde uitgangspunten (zie kader in inleiding) worden aan het begin van de verkenning onderzocht op effectiviteit en haalbaarheid.

Het voert hier te ver om in detail op uw suggesties en uitgewerkte ideeën in te gaan. Wij hebben ze in elk geval in goede orde ontvangen. Op dit moment bevindt het project zich in de startfase van de verkenning. We zijn bezig om de omgevingsstrategie uit te werken waarin we aangeven met wie en wanneer we in gesprek gaan. Naar verwachting zal de eerste periode (tot medio 2025) in het teken staan van het informeren van de omgeving via nieuwsbrieven, de website en mogelijk ook publieksbijeenkomsten. Ook zijn werksessies voorzien. Wij houden u hiervan op de hoogte.

Aanbevolen wordt om de officiële benaming van o.a. de plassen te gebruiken. En die benaming in alle documenten door te voeren. Zo circuleren verschillende benamingen voor dezelfde plas: Oosterplas, het Grindgat, WRC-Eijsdenplas.

Dank voor deze goede suggestie. Wij nemen uw opmerking mee in het vervolg van de verkenning.

Ten aanzien van het participatieproces valt op dat de meegezonden documenten onderling een andere status hebben. Daarnaast is er de vraag wat onder bewoners van het gebied wordt verstaan, er zijn namelijk veel ligplaatshouders die niet in de directe buurt wonen.

Het meegestuurde Startdocument is inderdaad definitief. Het Participatieplan is als concept meegegaan. Dit plan wordt op basis van de ingediende suggesties en voortschrijdend inzicht aangepast (zie kader in inleiding). In de loop van het project worden alle betrokkenen (ook de ligplaatshouders) in kaart gebracht, waarna een omgevingsstrategie wordt opgesteld: met wie en wanneer we in gesprek gaan.

7. Banketbakkerij Nora Maastricht

Wegens omstandigheden is de publieksbijeenkomst eind 2023 niet bijgewoond. De banketbakkerij ligt dicht in de buurt van de Maas. We maken ons zorgen dat we kunnen overstromen met maaswater bij hevige regenval. Wat kunt u ons hier over informeren, ligt de zaak in een (toekomstig) risicogebied en welke mogelijke maatregelen zijn voorzien? We zien uw reactie graag tegemoet.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe normering dienen er voor 2050 maatregelen te worden genomen om de omgeving adequaat te beschermen tegen hoogwater. Dit is onder andere het gevolg van de klimaatverandering, de aangescherpte normeringen en de veranderende omgeving. In de verkenning gaan we de mogelijke oplossingsrichtingen hiervoor onderzoeken. Oplossingsrichtingen die kansrijk zijn worden verder uitgewerkt. Wat dat betekent voor de maatregelen voor dit gedeelte van Maastricht en specifiek voor uw pand, is nu nog niet bekend.

Uw banketbakkerij ligt binnendijks, deze is daarmee beschermd door een primaire waterkering. Een aantal dijktrajecten of delen daarvan in en nabij Maastricht zijn afgekeurd omdat ze niet aan de hoogwaterveiligheidsnorm voor 2050 voldoen. In het project Zuidelijk Maasdal gaan we de waterveiligheid voor deze gebieden in kaart brengen. Het doel is om het waterveiligheidsniveau tot minimaal de norm voor 2050 aan te passen. Dat betekent dat er op verschillende plekken maatregelen getroffen dienen te worden, welke maatregelen dat zijn en waar deze getroffen dienen te worden gaan we verkennen. We kunnen echter ook na uitvoering van de maatregelen niet garanderen dat wateroverlast nooit meer zal plaatsvinden.

Op dit moment bevindt het project zich in de startfase van de verkenning. We zijn bezig om de omgevingsstrategie uit te werken waarin we aangeven met wie en wanneer we in gesprek gaan. Naar verwachting zal de eerste periode (tot medio 2025) in het teken staan van het informeren van de omgeving via nieuwsbrieven, de website en mogelijk ook publieksbijeenkomsten. Ook zijn werksessies voorzien.

8. Inwoner van Geulle

Bewoner kan zich vinden in het Participatieplan en doet enkele suggesties:

- Eén informatiemarkt is te weinig;
- Meer bekendheid geven aan het project via lokale en regionale media;
- Updates over het project via digitale nieuwsbrieven van betrokken gemeentes, die worden over het algemeen goed gelezen;
- Bij een volgende informatiemarkt kiezen voor een plenair algemeen introductieverhaal en pas daarna verspreiding over de diverse stands.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Op dit moment werken we de omgevings- en communicatiestrategie uit waarin we aangeven met wie en wanneer we in gesprek gaan. Naar verwachting zal de eerste periode in het teken staan van het informeren van de omgeving via nieuwsbrieven, de website en mogelijk ook publieksbijeenkomsten. Ook zijn werksessies voorzien. We nemen uw suggesties van harte mee.

Limburg is in juli 2021 geconfronteerd met de gevolgen van klimaatverandering in de vorm van een watersnoodramp als wake-up call. Bij het zoeken naar verbeteringen voor de Maas-problematieken moet in de studie de effecten daarvan voor de afwatering van de Geul worden meegenomen. Als de Geul niet kan afwateren in de Maas (wat in juli 2021 o.a. het geval was) heeft dat grote consequenties voor de Geul, meer specifiek het Geulmondingsgebied. De Geulmonding is dan ook één van de belangrijkste aandachtsgebieden voor WRL.

Het oplossen van de problematiek rondom de Geul behoort niet tot de scope van het project Zuidelijk Maasdal. Project Zuidelijk Maasdal onderzoekt maatregelen om overstroming (en schade) vanuit de Maas te verminderen. Het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) onderzoekt maatregelen om overstroming (en schade) vanuit de Geul en haar zijtakken te verminderen. Deze projecten hebben duidelijke raakvlakken, daarom werken medewerkers van beide projecten nauw samen. Dit doen we door het afstemmen van de communicatie en door het afstemmen van de oplossingen en effecten van beide projecten. Daarbij gaan we op zoek naar de beste oplossingen voor het gebied, die leiden tot een verbetering voor de omgeving.

Vanuit het programma WRL loopt de verkenning naar de Geulmonding, dit is het gebied ten oosten van Julianakanaal. In deze Verkenning worden oplossingen gezocht voor problemen rondom de sifon. Een meer omvangrijke verkenning start binnenkort: dé Verkenning van de Geul van bron tot monding. Meer informatie over het programma WRL is te vinden op de website: <https://www.wachtnietopwater.nl/wrl>.

9. Inwoner van Lanaye

Ik begrijp niet hoe jullie een project kunnen inrichten over hoogwaterveiligheid rond de zuidelijke Maas zonder daarbij de Belgen (Walen) te betrekken, die de stuw in Lixhe beheren. Waarom zijn Provincie Luik en Gemeente Visé hier niet bij betrokken? En met name de Service Public de Wallonië, afdeling Voies Hydraulique de Liège? Zonder deze partners lijkt mij alles wat aan Nederlandse zijde wordt bedacht, dweilen met de kraan open. Als oeverbewoner ben ik direct belanghebbende bij een goed plan voor hoogwater management, en juich dus op zich ook ieder goed plan op dit gebied ten zeerste toe.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Met België, zowel aan Vlaamse zijde als aan Waalse zijde vindt reguliere afstemming plaats binnen diverse overlegstructuren, zoals bijvoorbeeld in de Vlaams-Nederlandse bilaterale Maascommissie en het Tripartiete overleg waar ook de Waalse overheid aan deelneemt. We onderschrijven uw mening dat internationale samenwerking en onderlinge communicatie zeer belangrijk is. Formeel valt een grensoverschrijdende oplossingsrichting buiten de scope van het project Zuidelijk Maasdal. Zodra wij kansen zien die over de landsgrens heen gaan, zullen wij die zeker bespreken met onze collega's aan Belgische zijde.

De kennisgeving voornemen en participatie is tevens in het Frans vertaald, is in Vlaamse en Waalse regionale bladen gepubliceerd met de mogelijkheid voor eenieder om daarop te reageren. Zowel de Belgische, Vlaamse als Waalse overheid zijn geïnformeerd via de Espoo Contactpunten en tevens in de gelegenheid gesteld te reageren. In de Espoo Contactpunten zitten contactpersonen voor internationale kennisgevingen bij mogelijke milieueffecten in een ander land. Ook in het vervolgtraject volgen we deze lijn van participatie en communicatie.

In geval bij het opstellen van de plan-MER (zie paragraaf 3.1.4 van het Startdocument) sprake is van mogelijke aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten zullen de daarvoor geldende regels worden toegepast. Naast de wettelijke eisen gelden bijvoorbeeld de met Vlaanderen hierover gemaakte bilaterale afspraken.

10. Inwoner van Eijsden

Bewoner vraagt zich af hoe burgers in het traject worden betrokken. Is er bijvoorbeeld een burgerpanel voorzien en zo ja, hoe kunnen burgers hieraan deelnemen? Indien er een burgerpanel wordt opgericht heeft bewoner interesse om daaraan deel te nemen.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Bij de kennisgeving is het concept participatieplan gepubliceerd (zie: [bestanden kennisgeving Zuidelijk Maasdal](#)). Op dit moment bevindt het project zich in de startfase van de verkenning. We zijn bezig om de omgevingsstrategie uit te werken waarin we aangeven met wie en wanneer we in gesprek gaan. Naar verwachting zal de eerste periode in het teken staan van het informeren van de omgeving via nieuwsbrieven, de website en mogelijk ook publieksbijeenkomsten. Ook zijn werksessies voorzien. Vooralsnog is geen burgerpanel voorzien. In elk geval bedankt voor uw suggestie.

Bij de hoogwaterbescherming rond Zuyd viel het bewoner op dat er tussen Maastricht en Eijsden geen aansluiting is op de bestaande dijkringen. Bewoner vraagt zich af wat de plannen hiervoor zijn. Oost-Maarland heeft geen hoogwaterbescherming in de vorm van dijken en/of hoge grond. Het is de vraag wat de risico's worden als men overal dijken gaat aanleggen. Gevraagd wordt wat de plannen zijn om deze problematiek eventueel op te lossen.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe normering dienen er voor 2050 maatregelen te worden genomen om de omgeving adequaat te beschermen tegen hoogwater. Dit is onder andere het gevolg van de klimaatverandering, de aangescherpte normeringen en de veranderende omgeving. Het gebied rondom Oost-Maarland valt binnen het plangebied van Zuidelijk Maasdal en maakt deel uit van de verkenning. Momenteel heeft Oost-Maarland geen formele dijk (primaire waterkering), omdat het gebied hoge gronden heeft. Dit zijn hooggelegen gronden die van nature het achtergelegen land beschermen tegen mogelijke overstromingen. Als uit onderzoek blijkt dat Oost-Maarland een waterveiligheidsopgave heeft, zullen we dit verder onderzoeken en oplossingsrichtingen verkennen.

Bewoner geeft complimenten voor de organisatie van de informatieavond 11 december 2023 in Maastricht, deze was erg informatief.

Dank voor het compliment.

11. Inwoner van Itteren

Bewoner had graag wat meer informatie terug gezien over de groene rivier. De groene rivier heeft voor Itteren veel consequenties, niet alleen met hoog water.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

De aanleg van de groene rivier is naar voren gekomen als één van de mogelijke oplossingen in de [Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal 2050](#) van de gemeente Maastricht uit 2017 en in het [MIRT-onderzoek Zuidelijk Maasdal](#) uit 2019. In de verkenning van project Zuidelijke Maasdal wordt deze optie nader onderzocht. Het is op dit moment niet aan te geven of deze maatregel onderdeel gaat uitmaken van het zogenoemde voorkeursalternatief. Mocht de aanleg van de groene rivier inderdaad tot het voorkeursalternatief gaan behoren, dan wordt naast de verbetering van de hoogwaterveiligheid ook onderzocht wat de mogelijke effecten van de groene rivier zijn op de hele omgeving.

Bewoner voert met Rijkswaterstaat discussie over een vernieuwde brug over het Julianakanaal. Deze discussie loopt parallel aan mogelijke plannen voor de toekomstige groene rivier. Bewoner heeft het idee dat deze twee ontwikkelingen met elkaar verband houden en dat de gemeente bewust wacht totdat er plannen liggen voor de groene rivier.

Wij gaan ervan uit dat u hier de bestaande brug bedoeld over het Julianakanaal bij Itteren. Aanpassing van deze brug is onderdeel van de Vernieuwingsopgave van Rijkswaterstaat en valt buiten de opgaven van het project Zuidelijk Maasdal. Rijkswaterstaat en gemeente Maastricht zijn hierover met elkaar in gesprek.

Als de groene rivier er komt, ontstaat een smalle strook tussen de dijk en de brug. Al het water vanuit het zuiden moet door deze smalle strook. Bij iedere overstroming raakt Itteren geïsoleerd. Over een nieuwe hoogwaterverbinding is al veel gesproken. Op het moment dat er een verbinding tussen de dijk en de brug wordt gemaakt, kunnen inwoners uit Itteren bij hoogwater ten alle tijden uit Itteren weg.

Wij gaan ervan uit dat u een mogelijke nieuwe hoogwaterbrug bedoeld tussen het dorp Itteren en de kanaaldijk. Als blijkt dat de aanleg van een groene rivier een kansrijke oplossingsrichting is, dan hoort daar ook onderzoek naar evacuatie routes voor de bewoners van Itteren bij. De nut en noodzaak van een dergelijke hoogwaterbrug komt dan ook aan de orde.

Bewoner ziet niets terug in de plannen over de ontgrinding bij Hartelstein. Er zou sprake zijn van nog veel ontgrinding in het gebied.

Mogelijk dat er bij aanleg van een aantal maatregelen grind vrijkomt. Daar waar het aan de orde is, zal dit tijdens de uitwerking van de plannen worden onderzocht.

12. Inwoner van Eijsden

Bewoner zou een aantrekkelijk wandelpad van Eijsden naar Maastricht als een toevoeging zien. Mogelijk met een oversteek door middel van een brug of extra pont. Een aantrekkelijk wandelpad zou iets toevoegen aan het recreatieniveau in het gebied.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Het onderzoeken van de mogelijkheid tot een (verbetering van de) recreatieve verbinding tussen Eijsden en Maastricht voor zowel wandelaars en fietsers maakt inderdaad onderdeel uit van de verkenning naar de ruimtelijke kwaliteitsopgave, zoals benoemd in het Startdocument Zuidelijk Maasdal.

13. Inwoner van Eijsden

Bewoner vraagt zich af of uitdiepen van de rivierbedding bij de St. Servaasbrug een bijdrage kan leveren aan de doorstroming van de Maas bij hoog water.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

In tabel 7 van het Startdocument is de verdieping van zomerbed (het uitdiepen van de rivierbedding) inderdaad als een van de mogelijke oplossingsrichtingen genoemd.

Bewoner is benieuwd of de huidige landbouwgronden net zo ingericht worden als in het gebied Borgharen tot aan Stein of bij hoogwater dit effect kan hebben in verlaging van de Maaswaterstand.

In de beantwoording gaan wij ervan uit dat u met ‘de huidige landbouwgebieden’ bedoelt het gebied langs de Maas tussen Eijsden en het zuidelijk deel van Maastricht. In de Grensmaaslocaties tussen Borgharen en Stein zijn diverse maatregelen uitgevoerd, waaronder verbreding van de Maas en een verlaging van de weerden. Deze combinatie van maatregelen heeft tijdens het hoogwater van juli 2021 inderdaad een verlagend effect op de Maaswaterstanden gehad. Tijdens de verkenningsfase van het project Zuidelijk Maasdal onderzoeken we of en in welke mate een dergelijke maatregel een oplossing kan zijn voor de doelen binnen het project Zuidelijk Maasdal.

14. Visstand Verbetering Maas (VVM)

De hengelsportvereniging Visstand Verbetering Maas (VVM) heeft er belang bij haar leden (5.000) te kunnen laten vissen op een specifiek deel van de openbare waterwegen. De visrechten heeft de vereniging voornamelijk van Rijkswaterstaat maar ook van andere oevereigenaren. De vereniging heeft meerdere taken: controle viswateren, aan de voorkant leden informeren hoe om te gaan met cultuur, controle waterkwaliteit en zorgdragen voor de visstand. De vereniging zet jaarlijks vis uit op de Maas. De hengelsportvereniging vindt de termijn veel te kort om tot eind december 2023 in de gelegenheid te worden gesteld om ideeën aan te dragen. Participant vindt dit een te korte periode. Participant vindt het jammer pas redelijk laat in het proces betrokken te worden.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïntroduceerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

De hengelsportvereniging heeft meermalen het initiatief genomen. Het blijkt moeilijk omdat iedereen zijn/haar eigen belang vooropstelt. De vereniging is afhankelijk van alle andere partijen. Als hengelsportvereniging zijn we een stakeholder die groot belang heeft bij de plannen en tevens goede ideeën heeft. We willen graag samenwerken om de juiste ontwerpen te maken voor het toekomstig Zuidelijk Maasdal. De hengelsportvereniging wil graag als stakeholder gedurende het hele proces betrokken worden.

Ook na de termijn van de kennisgeving is er gelegenheid om ideeën in te brengen. Het proces van de verkenning is nog maar net begonnen. Op dit moment werken we de omgevings- en communicatiestrategie uit waarin we aangeven met wie en wanneer we in gesprek gaan. Naar verwachting zal de eerste periode (tot medio 2025) in het teken staan van het informeren van de omgeving via nieuwsbrieven, de website en mogelijk ook publieksbijeenkomsten. Ook zijn werksessies voorzien, waarbij we de verschillende belangenorganisaties gaan betrekken.

Om de participatie van de VVM (Visstand Verbetering Maas) in het Zuidelijk Maasdal project te versterken draagt de vereniging in de verkenningsfase graag een aantal ideeën aan. Van zuid naar noord ziet de VVM een aantal trajecten voor zich die de natuur kunnen versterken (zowel onder- als boven water) en de drempel om de Maas te bezoeken kan verlagen. Dit laatste is voor ons natuurlijk belangrijk: de vis en visser een plek te geven in al deze ontwikkelingen.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is een dynamisch riviersysteem met robuuste riviernatuur te realiseren met herstel van ecologische waterkwaliteit en natuur. De andere opgave is ruimtelijke ontwikkeling met versterking van de ruimtelijke kwaliteit binnen het projectgebied. We gaan nader met u in gesprek om samen te bekijken in hoeverre de initiatieven, ideeën en projecten van VVM passen binnen de opgaven van het project Zuidelijke Maasdal.

15. Inwoner van Maastricht (Heugem)

De minister heeft de beleidstafel wateroverlast en hoogwater ingericht met als doel nu en in de toekomst beter gesteld te staan voor de gevolgen van perioden met extreme neerslag welke naar verwachting steeds heviger en vaker voor gaan komen. Zolang de dijkversterkingen nog niet zijn uitgevoerd is tevens bepaald dat tijdens hoogwater in zwakke dijktrajecten zoals Maastricht maatregelen moeten worden getroffen om de veiligheid zoveel als mogelijk te borgen. De flessenhals Maastricht met grote obstakels zoals o.a. Sint Servaasbrug veroorzaakt bij hoogwatergolven een aanzienlijke bovenstroomse opstuwing van het Maaswater waarbij in voorkomende gevallen het zwakke dijktraject Heugem en Randwyck als eerste zal overstromen. In juli 2021 zijn deze wijken (wederom) geëvacueerd vanwege verwachte hoogwatergolven boven 3.300 m³/s waarbij bestaande waterkeringen zouden overstromen en vele duizenden woningen, bedrijven en overige gebouwen tussen 1 en 2 meter onder water zouden komen te staan. Deze z.g. badkuip is toen ternauwernood aan een ramp ontsnapt omdat de hoogwaterafvoer 'slechts' 3.260 m³/s is geworden.

Mede naar aanleiding hiervan en vanwege verwachte toekomstige hogere watergolven hebben wij een relatief goedkope en zelf-verankerende hoogwaterkering ontwikkeld waarbij het stijgende maaswater als ballast wordt gebruikt. Een proefopstelling met totale lengte van 20 m en waterkeringshoogte van 25 cm heeft enkele weken probleemloos op ons bedrijf in Heugem gestaan. Deze mobiele waterschotten (lengte 3 m, hoogte 30 cm, gewicht 14 kg) zijn met voldoende mensen en juiste organisatie binnen een dag over een lengte van ca 2400 m op waterkerende wegen zoals Hoge Weerd en Limburglaan van de wijken Heugem en Randwyck op te bouwen. Met deze mobiele waterkering kunnen deze wijken tijdelijk tegen ca 25 cm hogere watergolven t.o.v. 2021 (ca 3.500 m³/s) worden beschermd. Voorgaande is geheel belangeloos uitgevoerde en komt, als mede inwoner van Heugem, uitsluitend voort uit bezorgdheid en betrokkenheid waarbij opgemerkt dat andere externe oplossingen uiteraard meer dan welkom zijn.

Allereerst dank voor uw uitgebreide reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Uit uw reactie blijkt duidelijk de grote bezorgdheid van u en uw medebewoners voor de gevolgen van een extreme hoogwatersituatie in de woonwijken Heugem en Randwyck. U deelt met ons uw oplossingsrichting voor het realiseren van een mobiele waterkering. Deze heeft u uitgewerkt en inmiddels ook getest.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe normering dienen er voor 2050 maatregelen te worden genomen om de omgeving adequaat te beschermen tegen hoogwater. Dit is onder andere het gevolg van de klimaatverandering, de aangescherpte normeringen en de veranderende omgeving. Binnen het project willen we deze opgave uiteindelijk realiseren via permanente maatregelen omdat deze het risico op een overstroming verkleinen. Uw voorstel is een mobiele waterkering die ten tijde van hoogwatersituaties wordt opgezet en vervolgens weer wordt afgebroken. Het waterschap houdt zoveel mogelijk mobiele, tijdelijke structuren af .

Ondanks dat in 1993 bij hoogwatergolven van 3.120 m³/s geen maaswater over de waterkerende weg is gelopen heeft toentertijd een gedeelte van Heugem toch tot een halve meter onder water gestaan. De oorzaak hiervan was hoofdzakelijk gelegen in de poreuze en waterdoorlatende ondergrond waardoor het kwelwater van de Maas alsnog voor de nodige wateroverlast zorgde. Naar aanleiding hiervan is naderhand het hydraulisch systeem aangepast met bijplaatsen van twee kwelwaterpompen waarbij voorgaande problemen grotendeels tot het verleden behoren. Vanwege klimaatverandering met perioden van toenemende hoogwatergolven, extremere neerslag en meer grondwater aanvoer vanuit het heuvelland zullen deze maatregelen niet meer afdoende zijn en moeten er extra maatregelen getroffen worden door o.a. bijplaatsen van extra mobiele of vast opgestelde pompen om al dit water naar de Maas (terug) te pompen. Buiten voorgaande is het van belang dat in voorkomende gevallen alle overige, in verbinding met de Maas staande systemen, middels keerkleppen, afsluiters etc. (automatisch) worden afgesloten.

In het rioolstelsel van Heugem is na 1995 een aantal pompen in het rioolsysteem aangebracht die het kwelwater in de wijken Heugem en Randwyck afpompen naar de Maas. Tijdens het hoogwater van 2021 heeft dit goed gefunctioneerd. Het is van belang om te vermelden dat ieder hoogwater bijzondere karakteristieken heeft, een langdurig hoogwater kan leiden tot meer kwel. Mochten de bestaande gemalen niet toereikend zijn dan zullen er additionele maatregelen genomen moeten worden. Afhankelijk van de te nemen maatregelen wordt bekeken bij welke overheid de verantwoordelijkheid ligt. Het oplossen hiervan kan ook buiten het project Zuidelijk Maasdal liggen. Daarnaast wordt het rioolsysteem ten tijde van hoogwater afgesloten zodat er geen water vanuit de Maas de wijken kan instromen.

16. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)

Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving voornemen en participatie voor het project Zuidelijk Maasdal, verzoekt drinkwaterbedrijf WML de belangen en aandachtspunten vroegtijdig mee te nemen in de plannen.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

In het plangebied zijn assets/drinkwaterleidingen van WML gelegen. Deze drinkwaterleidingen zijn parallel en op sommige locaties in de onmiddellijke nabijheid van bestaande infrastructuur gelegen maar kruisen deze infrastructuur ook op een aantal plekken. Wijzigingen aan deze bestaande infrastructuur kunnen inhouden dat drinkwaterleidingen moeten worden aangepast of verplaatst of dat de belangen op een andere manier worden geraakt. Zo kunnen leidingen die bv in hoge gronden zijn gelegen door versterking en ophoging van deze hoge gronden dieper komen te liggen en het beheer en onderhoud en optreden bij calamiteiten beïnvloed worden.

In de startfase van de verkenning van het project Zuidelijk Maasdal worden diverse inventarisaties uitgevoerd, waaronder naar de ligging van bestaande leidingen en andere infrastructuur. Zodra duidelijk wordt dat één (of meerdere) van uw leidingen op, in en/of in de buurt van de oplossingsrichtingen komt te liggen, gaan we in gesprek. Daarnaast nemen we uw aanbod graag aan om mee te denken.

Het plangebied raakt in het noorden de begrenzing van het grondwaterbeschermings-gebied in Geulle/Meerssen. Het studiegebied kan verder reiken dan het plangebied. WML verzoekt om in de verkenning ook onderzoek te doen naar de gevolgen van de ingrepen in het plangebied op nabijgelegen grondwaterbeschermingsgebieden.

Tijdens de verkenning worden de effecten van de verschillende oplossingsrichtingen en het voorkeursalternatief bepaald, onder meer in het kader van het plan-MER. Zo ook de (grondwater)effecten op het grondwaterbeschermingsgebied en andere voor WML belangrijke aspecten. De uitstraling van de effecten naar de omgeving bepaalt het uiteindelijke studiegebied per onderzoeksthema. Dit studiegebied zal voor een aantal onderzoeksthema's inderdaad groter zijn dan het plangebied.

WML stelt het op prijs vroegtijdig bij het project betrokken te worden en te blijven. Indien u hiervoor specifieke informatie nodig heeft kunt u met indiener contact opnemen.

We nemen uw aanbod graag aan om mee te denken en komen hierop bij u terug.

17. Wyckerveste B.V. (Portomaar)

Vastgoedontwikkelaar Wyckerveste B.V. heeft plannen om een recreatiepark te realiseren aan de oostoever van het Grindgat Oost-Maarland, ter hoogte van het middeneiland. Een integrale ontwikkeling van het water en het aangrenzende land staan daarbij voorop. Zonder dat er afbreuk wordt gedaan aan de hoogwaterveiligheidsnormen en het vlotte en veilige transport over het water. Wyckerveste is van mening dat zij een projectplan indient dat aansluit bij alle doelstellingen van het project Zuidelijk Maasdal. Een schetsontwerp is als bijlage bij de reactie gevoegd.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Het bevorderen of faciliteren van intensieve recreatie valt niet binnen één van de opgaven van het project Zuidelijk Maasdal. Het creëren van recreatiewoningen is niet noodzakelijk voor het behalen van de doelen van de verkenning. Wij beschouwen uw toekomstige plannen dan ook als een raakvlakproject. Dit is een initiatief of project dat géén onderdeel is van de verkenning Zuidelijk Maasdal, maar mogelijk wel van invloed kan zijn op het proces dan wel de inhoud van de verkenning. Daarbij lopen de beide initiatiefnemers (hier Wyckerveste B.V. en het project Zuidelijk Maasdal) elk hun eigen spoor. Wel is onderlinge afstemming nodig tussen beide initiatieven. Daarover gaan we graag met u in gesprek.

18. Stichting Limburgs Landschap e.a.

De natuur- en milieuorganisaties die actief zijn in het Zuidelijk Maasdal (Vereniging Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Stichting het Limburgs Landschap en de Natuur- en Milieufederatie Limburg) hebben kennisgenomen van het Startdocument m.b.t. de verkenning voor het Zuidelijk Maasdal en geven hierop een uitgebreide reactie. Daarnaast bieden zij hun kennis en ervaring aan om te participeren in het proces om te komen tot een weloverwogen plan voor het gebied.

Allereerst dank voor uw zeer uitgebreide reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

In uw uitgebreide reactie geven de natuurorganisaties diverse oplossingsrichtingen, kanttekeningen en ideeën binnen het hele plangebied van project Zuidelijk Maasdal. We gaan hierover graag met de natuurorganisaties in gesprek.

19, 23 en 26. Buitenplaats Bunde (Voulwames)

Als eigenaar van mijn bedrijf aan de rand van het plangebied, wil ik graag elk idee omhelzen om het mogelijk te maken mijn bedrijf Buitenplaats Bunde (www.buitenplaatsbunde.nl) te beschermen tegen wateroverlast. Het bedrijf omvat drie vakantiewoningen met uitzicht op het natuurgebied rond de Geulmonding. Dit is exact de locatie waar het idee 'groene rivier' gepland staat. Wij kunnen de uiteindelijke effecten van de aanleg van een 'groene rivier' niet inschatten, maar maken ons ernstig zorgen over de effecten hiervan op de hoogwaterveiligheid in Voulwames.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

De aanleg van de groene rivier is één van de mogelijke oplossingen die binnen het project Zuidelijk Maasdal wordt onderzocht. Onderzocht wordt wat de eventuele effecten van de groene rivier zijn op de omgeving, waaronder ook het effect op de hoogwaterveiligheid van Voulwames. Het is op dit moment niet aan te geven of deze maatregel onderdeel gaat uitmaken van het zogenoemde voorkeursalternatief.

Project Zuidelijk Maasdal onderzoekt maatregelen om overstroming (en schade) vanuit de Maas te verminderen. Het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) onderzoekt maatregelen om overstroming (en schade) vanuit de Geul en haar zijtakken te verminderen. Deze projecten hebben duidelijke raakvlakken, daarom werken medewerkers van beide projecten nauw samen. Dit doen we door het afstemmen van de communicatie en door het afstemmen van de oplossingen en effecten van beide projecten. Daarbij gaan we op zoek naar de beste oplossingen voor het gebied, die leiden tot een verbetering voor de omgeving.

Vanuit het programma WRL loopt de verkenning naar de Geulmonding, dit is het gebied ten oosten van het Julianakanaal. In deze verkenning worden oplossingen gezocht voor problemen rondom de sifon. Een meer omvangrijke verkenning start binnenkort: dé Verkenning van de Geul van bron tot monding. Meer informatie over het programma WRL is te vinden op de website: <https://www.wachtnietopwater.nl/wrl>.

Het is inwoners van Voulwames niet duidelijk of het buurtschap (en daarmee de primaire kade rond het buurtschap) binnen of buiten het plangebied valt. Graag wil ik als idee (noodzaak) inbrengen om de huidige kade te verhogen en/of van een damwand te voorzien. De stroming van de Maas komt hier namelijk recht op de Buitenplaats af. Opstuwend water zal over de kade komen. In juni 2021 met een afvoer van 3200 m³/s stond het Maaswater nog net 5 cm onder de kade rand. Wellicht is een dijk in het landschap startend bij geulduiker afbuigend naar monding van de geul, een goed idee. Een andere mogelijke oplossing is wellicht een langskade van brug Itteren die aansluit op kade Voulwames bij de Geulmonding. Hierdoor zal Maaswater in ieder geval afgebogen worden en langs Voulwames stromen in plaats van te botsen tegen kade achter huisnummer 1 en 2. Kosten voor de verhoging zijn te halen uit de ontgrinding bij de aanleg van de 'groene rivier' en het permanent Dijken van dekgrond in kade(s) of dijken.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe normering dienen er voor 2050 maatregelen te worden genomen om de omgeving adequaat te beschermen tegen hoogwater. Dit is onder andere het gevolg van de klimaatverandering, de aangescherpte normeringen en de veranderende omgeving. Buurtschap Voulwames ligt buiten het plangebied van project Zuidelijk Maasdal, zoals (indicatief) aangeduid in paragraaf 1.3 van het [Startdocument verkenning Zuidelijk Maasdal](#). Het buurtschap ligt wel binnen het meer uitgebreide studiegebied. Wij snappen echter de grote zorgen van de inwoners van Voulwames en nemen deze ook serieus. Het eerste gesprek over deze zorgen heeft plaatsgevonden. Ook in de toekomst blijven we met elkaar in gesprek.

Ten aanzien van de verhoging en/of verlegging van de dijkring Voulwames denken wij erover om een gesprek met de gemeente aan te gaan.

Gemeente Meerssen is één van de partners van project Zuidelijk Maasdal. Natuurlijk staat het u vrij om te allen tijde contact op te nemen met uw gemeente.

Tijdens de uitvoering van het project zal ik helaas geen gasten kunnen ontvangen vanwege de overlast. Ik breng hierbij onder de aandacht dat compensatie van gederfde inkomsten uit Buitenplaats Bunde noodzakelijk is. U dient dan ook rekening te houden met een planschade claim door de huidige of mogelijk toekomstige eigenaar. De verdien capaciteit en inschatting van de inkomsten van de Buitenplaats kunt u vaststellen aan de hand van onze gegevens op de website.

Het project Zuidelijk Maasdal bevindt zich nu in de verkennende fase. Uw vragen hebben betrekking op mogelijke effecten op uw bedrijf tijdens de uitvoering van het project. Dit is nu nog niet aan de orde. Uw aandachtspunten nemen wij mee bij de uitwerking van de volgende fasen van het project.

Opmerkelijk is dat in het Startdocument ideeën en oplossingsrichtingen staan waarvan we nog niet op de hoogte waren. Tot nu toe is de informatievoorziening hierover karig geweest.

In het Startdocument staan inderdaad al mogelijke oplossingsrichtingen beschreven. Een groot aantal van deze mogelijke oplossingen voor hoogwaterveiligheid zijn afkomstig uit de [Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal 2050](#) van de gemeente Maastricht uit 2017 en in het [MIRT-onderzoek Zuidelijk Maasdal](#) uit 2019.

20. Stichting water-stop.nu (Geulle)

Voor Water-Stop.NU is het van het grootste belang dat het knelpunt sifon bij Bunde wordt aangepakt middels een fail-safe constructie. Ongeacht of verhoogde wateraanvoer al dan niet gelijktijdig door Geul en Maas plaats vindt moet het waterniveau ten westen van het Julianakanaal dusdanig zijn dat obstructie voor het Geulwater voorkomen wordt. Zorg voor waterbegeleiding van Maaswater die de uitstroom van de sifon zo weinig mogelijk belemmert. Meekoppelkansen zitten in de WRL aanpak van hotspot sifon bij Bunde. Als daar een afdoende oplossing wordt uitgevoerd waardoor overtollig Geulwater op enig moment bij te kleine capaciteit van de sifon kan worden afgeleid naar het Julianakanaal kan Zuidelijk Maasdal adaptief zijn planning maken. Punt 6.4 Deltares deelrapport Geulmonding.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïntariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Project Zuidelijk Maasdal onderzoekt maatregelen om overstroming (en schade) vanuit de Maas te verminderen. Het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) onderzoekt maatregelen om overstroming (en schade) vanuit de Geul en haar zijtakken te verminderen. Deze projecten hebben duidelijke raakvlakken, daarom werken medewerkers van beide projecten nauw samen. Dit doen we door het afstemmen van de communicatie en door het afstemmen van de oplossingen en effecten van beide projecten. Daarbij gaan we op zoek naar de beste oplossingen voor het gebied, die leiden tot een verbetering voor de omgeving. Er zal nog nader overleg plaatsvinden tussen het Zuidelijk Maasdal en WRL over hoe de samenwerking vorm te geven.

Vanuit het programma WRL loopt de verkenning naar de Geulmonding, dit is het gebied ten oosten van het Julianakanaal. In deze verkenning worden oplossingen gezocht voor problemen rondom de sifon. Een meer omvangrijke verkenning start binnenkort: dé Verkenning van de Geul van bron tot monding. Meer informatie over het programma WRL is te vinden op de website: <https://www.wachtnietopwater.nl/wrl>.

Mocht de 'Groene arm' tussen Itteren en Julianakanaal aangelegd worden laat hem dan op dezelfde wijze doorlopen tussen Voulwames en Julianakanaal met een brugvoorziening als de Hoxweerdbrug. Mogelijk kan hier ook een deel van het Geulwater onder normale omstandigheden doorgeleid worden.

De aanleg van de groene rivier is één van de mogelijke oplossingen die binnen het project Zuidelijk Maasdal wordt onderzocht. Onderzocht wordt wat de eventuele effecten van de groene rivier zijn op de omgeving. Het is op dit moment niet aan te geven of deze maatregel onderdeel gaat uitmaken van het zogenoemde voorkeursalternatief. Uw suggestie om dan de groene rivier verder naar het noorden te laten doorlopen kan mogelijk in het kader van de samenwerking tussen het project Zuidelijk Maasdal en WRL worden onderzocht.

Water-Stop.NU mist de doorwerking naar de grondwatergevolgen voor Bunde, Brommelen en Geulle. De onverantwoordelijke hoeveelheid afgegraven kiezel, met daarna het terugleggen van de kleideklaag, ten zuiden van Voulwames in het Grensmaasproject vraagt om onafhankelijk onderzoek naar de dientengevolge ontstane grond/kwelwater problemen ten oosten van het Julianakanaal. De effecten van

de waterstanden tegen de westkant van het Julianakanaal ten noorden van Voulwames dienen onderzocht en maatregelen genomen te worden om oostwaartse stuwing tegen te gaan. Ter hoogte van de kiezelwinning is onderzoek nodig om de westwaartse grondwaterafvoer op gang te brengen en te herstellen. Zie bijgevoegde presentatie van WSN aan Deltares die is te vinden op onze website www.water-stop.nu

Onderzoek naar de mogelijke effecten van het Grensmaasproject op de grondwaterstanden en grondwaterstroming in de omgeving van de dekgrondbergingen maken geen onderdeel uit van de scope van het project Zuidelijk Maasdal.

21. Inwoner van Maastricht (Heugem)

Op de informatiemarkt afgelopen 11 december 2023 ontbraken een paar belangrijke punten. Dit betreft vooral het gedeelte bij de wijken Heugem en Randwyck. Daar liggen verschillende waterelementen die bij hoogwater op de Maas niet meer natuurlijk kunnen lozen, zoals de zuiveringssloot Gronsveld. Daarnaast komt het grondwater in de woonwijk omhoog, terwijl de bodem niet kan infiltreren omdat deze uit leem bestaat.

Inwoner draagt een aantal oplossingen aan tegen wateroverlast door hoge waterstanden op de Maas:

- Het plaatsen van permanente pompen richting de nabijgelegen Maas om zo de beperkte capaciteit van de riolering in de wijk te ondersteunen, zowel bij veel neerslag als bij hoogwatersituaties op de Maas. De pompcapaciteit bleek in 2021 te weinig. Dat er dan tijdelijk ongezuiverd water op de Maas wordt geloosd vindt nu ook plaats.
- Verhogen en aanpassen van de dijk (Hoge Weerd) zodanig dat het water niet de woonwijk kan instromen.
- Het plaatsen van nooddijken en voorzieningen op de Hoge Weerd en niet alleen rond het ziekenhuis. Zo worden meer mensen beschermd tegen hoog water.
- Schakel de bewoners van de woonwijken Heugem en Randwyck in bij de aanleg van de noodvoorzieningen.

Allereerst dank voor uw uitgebreide reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

In het rioelstelsel van Heugem is na 1995 een aantal pompen in het rioelsysteem aangebracht die het kwelwater in de wijken Heugem en Randwyck afpompen naar de Maas. Tijdens het hoogwater van 2021 heeft dit goed gefunctioneerd. Het is van belang om te vermelden dat ieder hoogwater bijzondere karakteristieken heeft, een langdurig hoogwater kan leiden tot meer kwel. Mochten de bestaande gemalen niet toereikend zijn dan zullen er additionele maatregelen genomen moeten worden. Afhankelijk van de te nemen maatregelen wordt bekeken bij welke overheid de verantwoordelijkheid ligt. Het oplossen hiervan kan ook buiten het project Zuidelijk Maasdal liggen. Daarnaast wordt het rioelsysteem ten tijde van hoogwater afgesloten zodat er geen water vanuit de Maas de wijken kan instromen.

De situatie in 2021 was uitzonderlijk door zowel het extreem hoge water op de Maas als in haar zijtakken. Een dergelijk grote afvoer heeft sinds de afvoermetingen nog niet eerder plaatsgevonden. Een belangrijke reden om met alle betrokken partners het project Zuidelijk Maasdal te starten. Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe normering dienen er voor 2050 maatregelen te worden genomen om de omgeving adequaat te beschermen tegen hoogwater. Dit is onder andere het gevolg van de klimaatverandering, de aangescherpte normeringen en de veranderende omgeving. Mogelijke en aangedragen oplossingsrichtingen die voldoen aan de in kennisgeving gestelde uitgangspunten (zie kader in inleiding) worden aan het begin van de verkenning onderzocht op effectiviteit en haalbaarheid.

Na uitvoering van de vastgestelde maatregelen voldoen de primaire waterkeringen aan de hiervoor vastgestelde veiligheidsnorm. Daarbij maken we wel de kanttekening dat we binnen het project Zuidelijk Maasdal alleen maatregelen meenemen die van permanente aard zijn.

We kunnen ook na uitvoering van de maatregelen echter niet garanderen dat wateroverlast nooit meer zal plaatsvinden. In zeer extreme situaties zijn wellicht (weer) aanvullende, tijdelijke maatregelen nodig, zoals het plaatsen van pompen.

Bij veel neerslag is de rioleringscapaciteit in de woonwijk al te beperkt. De capaciteit is bij aanleg van de woonwijk Heugem te krap berekend en ontoereikend, dit blijkt uit wateroverlast na flinke regenbuien. De woonwijk is aangelegd als woonerf zonder stoepranden wel met drempels. Het water komt zo extra snel op de opritten, voortuinen en bij en in de woningen te staan.

Inwoner draagt een aantal oplossingen aan tegen wateroverlast door veel regenval in de woonwijken Heugem-Randwyck:

- **Stoepranden in de woonwijk aan te brengen en/of te verhogen (nu een woonerf zonder stoepranden) om zo de straten te laten fungeren als een waterberging.**
- **De beperkte rioleringscapaciteit vergroten. Er is uitgegaan van mogelijke infiltratie in de woonwijk, maar daar is de bodem niet geschikt voor.**
- **Het plaatsen van permanente extra pompen richting de Maas om zo de beperkte capaciteit van de riolering in de wijk te ondersteunen, zowel bij veel neerslag als bij hoogwatersituaties op de Maas. De woonwijk ligt op korte afstand van de Maas. Dat er dan tijdelijk ongezuiverd water op de Maas wordt geloosd vindt nu ook plaats.**
- **De bestaande overstorten onder de Hoge Weerd bij de Lage Weerd zo aanpassen dat ze goed functioneren bij extreme neerslag. Dit is nu niet het geval.**

Het project Zuidelijk Maasdal richt zich op permanente maatregelen om de hoogwaterveiligheid vanuit de Maas te verbeteren. Het oplossen van wateroverlast vanuit hemelwater ligt bij gemeente Maastricht. Oplossingsrichtingen die voor beide typen wateroverlast tot een verbetering kunnen leiden, kunnen onderdeel uitmaken van project Zuidelijk Maasdal. Wij zullen uw opmerkingen en oplossingsrichtingen doorgeven aan de gemeente Maastricht.

22, 24 en 27. Inwoners van Voulwames

Van belang is dat Voulwames droog blijft bij hoog water. Wat gebeurt er met Voulwames wanneer in het Maasdal gebied ten zuiden van Voulwames maatregelen genomen worden in de waterhuishouding. Komt al het water dan recht op ons af, bijvoorbeeld bij het idee van de groene rivier. Wat betekent het voor flessenhals in de Maas bij Voulwames waar al het water langs komt. Wat betekent dit voor de dijk om Voulwames heen? Wordt die ook opgenomen in het project?

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe normering dienen er voor 2050 maatregelen te worden genomen om de omgeving adequaat te beschermen tegen hoogwater. Dit is onder andere het gevolg van de klimaatverandering, de aangescherpte normeringen en de veranderende omgeving. Buurtschap Voulwames ligt buiten het plangebied van project Zuidelijk Maasdal, zoals (indicatief) aangeduid in paragraaf 1.3 van het [Startdocument verkenning Zuidelijk Maasdal](#). Het buurtschap ligt wel binnen het meer uitgebreide studiegebied.

De aanleg van de groene rivier is één van de mogelijke oplossingen die binnen het project Zuidelijk Maasdal wordt onderzocht. Onderzocht wordt wat de eventuele effecten van de groene rivier zijn op de omgeving, waaronder ook het effect op de waterkering bij Voulwames. Het is op dit moment niet aan te geven of deze maatregel onderdeel gaat uitmaken van het zogenoemde voorkeursalternatief.

Een oplossing voor de opgave ‘Hoogwaterveiligheid op orde’ is om het gehucht Voulwames uit te kopen voor een goede prijs. Zo voorkomen we dat we weer vele jaren in de rotzooi zitten. Extra veiligheidsmaatregelen die nu genomen moeten worden om Voulwames veilig te houden, kunnen de uitkoop vergoeding dekken. Dan is het mogelijk om van Itteren tot Geulle aan de Maas één aaneengesloten uitloop gebied te maken.

Uw idee om Voulwames uit te kopen is vergaand. Wij snappen echter de grote zorgen van de inwoners van Voulwames en nemen deze ook serieus. Het eerste gesprek over deze zorgen heeft plaatsgevonden. Ook in de toekomst blijven we met elkaar in gesprek.

Volgens mij is de enige optie om Voulwames te behoeden voor overstroming door dijkverhogingen. In juli 2021 is de ringdijk om ons gehucht net hoog genoeg gebleken. Maar met al die plannen die er liggen lijken de dijken me echt niet hoog genoeg. Daarnaast zal de aanleg van de ‘groene rivier’ zorgen dat dat het Maaswater richting Voulwames wordt opgestuurd. Daar is de huidige ringdijk niet op berekend! Naast dijkverhoging is ook een versterking van de huidige dijk met beton aan de zijde van Itteren. Na 1995/1996 is de dijk alleen aan de Maaszijde voorzien van beton, omdat hier de meeste kracht op zou komen. Nu is tevens een extra voordijk nodig, die de stroming weghoudt van Voulwames.

De dijkkring rondom Voulwames is niet als opgave opgenomen binnen het project Zuidelijk Maasdal. Indien mitigatie/compensatie aan de orde is, worden maatregelen getroffen. In welke vorm wordt op dat moment onderzocht.

Waarom zijn deze toekomstplannen niet direct bij de ontgrindingen bij de ontwikkeling van de Grensmaaslocaties uitgevoerd? Deze werkzaamheden hebben we net achter de rug!

Toen de Grensmaasplannen werden uitgewerkt en uitgevoerd dachten we dat dat voldoende was om te beschermen tegen hoogwater. Inmiddels zijn er nieuwe inzichten, modellen en klimaatscenario's waaruit blijkt dat er aanvullende maatregelen nodig zijn.

23. Buitenplaats Bunde (Voulwames)

Reactie en antwoord zijn opgenomen onder nummer 19.

24. Inwoner van Voulwames

Reactie en antwoord zijn opgenomen onder nummer 22.

25. Werkgroep OBI Maastricht

De werkgroep Omgevingsvisie Borgharen Itteren (OBI) 2025 zet vraagtekens bij de nevengeul Borgharen-Itteren (groene rivier) als oplossingsrichting. De bewoners van Borgharen-Itteren zitten na de grootschalige werkzaamheden aan de Grensmaas niet te wachten op wederom een omvangrijke ingreep in het landschap. De overgrote meerderheid van de bewoners zal dan ook tegen de komst van de mogelijke 'Groen Rivier' zijn.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

De aanleg van de groene rivier is één van de mogelijke oplossingen die binnen het project Zuidelijk Maasdal wordt onderzocht. Onderzocht wordt wat de eventuele effecten van de groene rivier zijn op de omgeving, waaronder op de waterkering bij Voulwames. Het is op dit moment niet aan te geven of deze maatregel onderdeel gaat uitmaken van het zogenoemde voorkeursalternatief.

Mocht een groene rivier uiteindelijk onoverkomelijk zijn dan verwachten de bewoners een vorm van compensatie, verwezen wordt naar ontwikkelingen die als mogelijke meekoppelkansen meegenomen kunnen worden: zie <https://itterenborgharen.nl/omgevingsvisie-2025>

Wij zien wel duidelijke raakvlakken met een aantal van uw toekomstige plannen en het project. Daarover gaan we graag met u in gesprek om samen te bekijken in hoeverre de initiatieven, ideeën en projecten van de werkgroep OBI passen binnen de opgaven van het project Zuidelijke Maasdal.

De werkgroep Omgevingsvisie Borgharen Itteren (OBI) 2025 draagt een aantal alternatieve oplossingen voor de groene rivier aan, waaronder:

- **Optimalisatie Bosscherveld voor extra water afvoer via het Afvoerkanaal richting Grensmaas.**
- **Afleiden hoogwater via het Julianakanaal.**

Het project Zuidelijk Maasdal zit nu in de fase van de verkenning. Daarin worden binnen het projectgebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Mogelijke en aangedragen oplossingsrichtingen die voldoen aan de in kennisgeving gestelde uitgangspunten (zie kader in inleiding) worden aan het begin van de verkenning onderzocht op effectiviteit en haalbaarheid. Daarbij willen we opmerken dat de oplossing om Maaswater in hoogwatersituaties af te voeren via het Julianakanaal in een eerder stadium als niet kansrijk is beoordeeld. Redenen zijn onder andere dat de huidige functie en daarmee ook de constructie van het kanaal niet geschikt is voor de afvoer van hoogwater (zie: [Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal, pagina 20](#)).

Volgens NV De Vlaamse Waterweg wordt voor het gehucht Herbricht de zogenaamde 'sterfhuisconstructie' toegepast. Dit gebied zal op termijn vrijkomen en worden afgegraven. Volgens een

inschatting (NV De Vlaamse Waterweg) zal dit voor Maastricht een aanzienlijke waterstandsaling opleveren. Kan dit een reële mogelijkheid als alternatief voor een groene rivier zijn?

Het project Zuidelijk Maasdal zoekt naar oplossingsrichtingen en maatregelpakket voor alle opgaven binnen Nederlands grondgebied. Eventuele maatregelen in Herbricht zullen effect hebben op de opgave aan de Nederlandse kant. Met de Maaspartners aan Vlaamse zijde zijn goede contacten opgebouwd, waaronder met NV De Vlaamse Waterweg. Met België, zowel aan Vlaamse zijde als aan Waalse zijde vindt reguliere afstemming plaats binnen diverse overlegstructuren, zoals bijvoorbeeld in de Vlaams-Nederlandse bilaterale Maascommissie en het Tripartiete overleg waar ook de Waalse overheid aan deelneemt.

De verkenning heeft tot doel een betere beveiliging bij hoogwater en een veilig transport over water. In de genoemde oplossingsrichtingen zijn elementen genoemd die conflicteren. Zo zal een verbreding westzijde Julianakanaal een negatief effect hebben op de waterstandsaling door de groene rivier. Welk beleid wordt hier toegepast?

Binnen project Zuidelijk Maasdal staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend en beoordeeld op effectiviteit en haalbaarheid. De kansrijke oplossingen worden nader uitgewerkt en doorgerekend op effecten in het plan-MER. Ook wordt een kostenraming gemaakt. Vervolgens worden deze vergeleken en beoordeeld op basis van het beoordelingskader (zie paragraaf 3.2.1 in het Startdocument).

Als ervaringsdeskundigen en als bewoners van het gebied zouden wij het op prijs stellen om nauw betrokken te blijven bij de ontwikkelingen.

Op dit moment bevindt het project zich in de startfase van de verkenning. We zijn bezig om de omgevingsstrategie uit te werken waarin we aangeven met wie en wanneer we in gesprek gaan. Naar verwachting zal de eerste periode (tot medio 2025) in het teken staan van het informeren van de omgeving via nieuwsbrieven, de website en mogelijk ook publieksbijeenkomsten. Ook zijn werksessies voorzien, waarbij we de verschillende belangenorganisaties gaan betrekken.

26. Buitenplaats Bunde (Voulwames)

Reactie en antwoord zijn opgenomen onder nummer 19.

27. Inwoner van Voulwames

Reactie en antwoord zijn opgenomen onder nummer 22.

28. Holding I'Ortye B.V.

Wij delen graag ons projectvoorstel. Wij zijn namelijk al enkele jaren in gesprek met Gemeente Eijsden-Margraten, Gemeente Maastricht en grondeigenaren over ons projectvoorstel voor een hoogwatergeul ter hoogte van Eijsden en Oost-Maarland. Wij zijn als zand- en grindbedrijf al vanaf het eerste moment betrokken bij de realisatie van de Grensmaas. Bij de locatie Meers werken wij inmiddels ruim 50 jaar aan de Maas, waarvan de laatste 18 jaar als onderdeel van de Grensmaas. Met die ervaring hebben wij ook gekeken naar de locatie bij Eijsden. Wij hebben met onze landschapsarchitect enkele schetsen opgesteld die een aantal wensen vanuit de omgeving, maar ook vanuit de gemeenten integreren. Graag komen wij met u in contact om ons projectvoorstel toe te lichten.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

De aanleg van een hoogwatergeul ter hoogte van Eijsden en Oost-Maarland is als mogelijke oplossingsrichting in het Startdocument genoemd. Mogelijke en aangedragen oplossingsrichtingen die voldoen aan de daaraan in de kennisgeving gestelde uitgangspunten (zie kader in inleiding) worden aan het begin van de verkenning onderzocht op effectiviteit en haalbaarheid. Het is op dit moment niet aan te geven of deze maatregel inderdaad onderdeel gaat uitmaken van het zogenoemde voorkeursalternatief. Wij gaan graag met u in gesprek over uw ideeën.

29. Inwoner van Maastricht

Over het algemeen geeft het Startdocument een vrij goed beeld van de ontwikkelingen en problemen in het gebied. Of het volledig is moet nog blijken. Wel zal ook buiten de grenzen van het studiegebied gekeken moeten worden, en niet alleen binnen het IRM-gebied. Sommige knelpunten (b.v. ecologie Grensmaas, waterschaarste in de Kempen/Peel en Julianakanaal) kunnen mijns inziens alleen worden opgelost met een maatregel om schutwater van sluis Born/Maasbracht terug te pompen. En deze sluizen liggen buiten het plangebied.

Allereerst dank voor uw reactie op de kennisgeving van het project Zuidelijk Maasdal. Zoals aangegeven in de inleiding van deze Consultatienota staan we helemaal aan het begin van het project. De eerste stap is de zogenoemde verkenningsfase. Daarin worden binnen het plangebied de opgaven verkend, mogelijke oplossingen geïnventariseerd, onderzocht en stapsgewijs toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Daarbij staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend. Nauwe samenwerking met de omgeving in brede zin is hierbij essentieel: daaronder vallen naast de overheden ook de betrokken organisaties, ondernemers en bewoners. Het samen toewerken naar een voorkeursalternatief zal zeker enkele jaren duren. Daarna volgt nog de daadwerkelijke besluitvorming. Bij elke stap informeren we de omgeving, voeren we gesprekken met de betrokkenen en is er de mogelijkheid om te reageren.

Daarbij willen we opmerken dat de oplossingsrichting die u aandraagt, zoals u zelf ook aangeeft, is gelegen buiten het plangebied.

Bij de start van de verkenning is het plangebied bepaald door de primaire opgaven, die de aanleiding vormen om deze verkenning te starten. Het plangebied is het gebied waarbinnen de opgaven zich zoals nu bekend concentreren. Het plangebied zoals opgenomen in Figuur 1 van het Startdocument is een indicatieve begrenzing van het gebied. Het uiteindelijke plangebied na afronding van de verkenning kan anders of ruimer zijn doordat dit naast de in het Startdocument geschetste mogelijke oplossingsrichtingen voor de opgaven ook andere oplossingsrichtingen kan bevatten die tijdens de verkenning naar voren zijn gekomen. Of doordat het plangebied ook andere maatregelen kan bevatten, zoals maatregelen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit of gehonoreerde meekoppelkansen.

Naast het plangebied is er ook sprake van de term 'studiegebied'. Dit is het invloedsgebied van de tijdens de verkenning te ontwikkelen oplossingsrichtingen. Het studiegebied verschilt per thema. De begrenzing hangt af van de aard, omvang en uitstraling van de effecten en kan ook verder reiken dan de landsgrens en zal tijdens de verkenning worden bepaald. Zie ook paragraaf 1.3 van het Startdocument.

Goed dat de ENCI als mogelijke oplossingsrichting in het Startdocument is opgenomen. In tabel 7 is deze genoemd voor het "opvangen top hoogwater ENCI-groeve". In het maatregelenboek van de projectgroep waterbeschikbaarheid van de Deltacommissie Zoetwater staat onder maatregel 16 een andere doelstelling. Het opvangen van een hoogwatergolf ligt niet zo voor de hand, omdat het moment dat de ENCI-groeve zou moeten worden ingezet lastig en moeilijk voorspelbaar is. Bovendien wordt er dan geen schoon Maaswater ingelaten, maar sterk slibhoudend water. Dat laat voor altijd zijn sporen na in een natuurmonument. Beter is om de groeve te vullen door het grondwater en direct in te zetten voor de levering van drinkwater. Het grondwater wordt nu opgepompt om de groeve droog te houden. Dit water is al (vrijwel) schoon en heeft wellicht al de drinkwaterkwaliteit. Dit biedt een mooie kans om uit te werken door WML, Natuurmonumenten en anderen. Een andere mogelijkheid is om de groeve als spaarbekken in te richten voor de opslag van drinkwater en/of de levering van water bij lage Maasafvoer zodat dit water kan worden verdeeld over gebruikers van het stuwpand Borgharen (bv ecologie Grensmaas, Zuid-

Willemsvaart schepen schutten enz). Als je in (bij) de groeve een boven- en een benedenbekken zou aanleggen kan er een pompaccumulatie centrale worden gebouwd. Daarmee kan energie worden opgeslagen en dat is een klimaatmaatregel, waar duidelijk behoefte aan is.

Dank voor het meedenken van de diverse mogelijkheden voor het al dan niet inzetten van de ENCI-groeve. U refereert aan een maatregel die genoemd staat in het Maatregelenboek voor het Deltaprogramma Zoetwater. Deze maatregel heeft betrekking op de verbetering van de zoetwaterbeschikbaarheid en maakt deel uit van het Deltaprogramma Zoetwater, maar maakt geen onderdeel uit van de scope van het project Zuidelijk Maasdal. Mocht dit in de toekomst wel het geval zijn, dan zullen mogelijke en aangedragen oplossingsrichtingen die voldoen aan de in kennisgeving gestelde uitgangspunten (zie kader in inleiding) worden onderzocht op effectiviteit en haalbaarheid.

Door verruiming van de Maas voor en na de brug ontstaan hogere stroomsnelheden bij de brug. Dit levert een lastige situatie op voor de scheepvaart en is kostenverhogend. Bovendien verhoogt het de kans op uitschuring van oevers en bodem van de rivier.

Eén van de opgaven binnen het project Zuidelijk Maasdal is het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe normering dienen er voor 2050 maatregelen te worden genomen om de omgeving adequaat te beschermen tegen hoogwater. Dit is onder andere het gevolg van de klimaatverandering, de aangescherpte normeringen en de veranderende omgeving. Verruiming van de Maas is hiervoor een van de vele oplossingsrichtingen. Oplossingsrichtingen kunnen positieve dan wel negatieve effecten op de omgeving en op de andere opgaven. Daarom staan de verschillende opgaven en oplossingen niet op zich, maar worden deze integraal en gebiedsgericht verkend en beoordeeld op effectiviteit en haalbaarheid. Het uiteindelijke doel is een goed afgewogen maatregelpakket te presenteren waarbij aan alle gestelde opgaven wordt voldaan.

Als initiatiefnemer van de waterkrachtcentrale (WKC) bij sluis Bosscherveld vraag ik aandacht voor deze centrale, die binnen het plangebied ligt. De centrale is in geen van de documenten genoemd. Het Voedingskanaal heeft momenteel te weinig doorvoercapaciteit en moet worden vervangen en vergroot. De watervergunning en de omgevingsvergunning van de WKC zijn in 2013 verleend. De watervergunning voor het Voedingskanaal stagneert echter, omdat dit volgens RWS Zuid-Nederland geen prioriteit heeft. Met deze WKC kunnen circa 1.000 woningen van groene stroom worden voorzien. Daarover ben ik gesprek met de energie coöperatie EMEC en de gemeente Maastricht.

Het aanleggen van een WKC bij sluis Bosscherveld maakt geen deel uit van de opgaven van het project Zuidelijk Maasdal. Wij zien wel duidelijke raakvlakken tussen uw toekomstige plannen en het project. Daarover gaan we graag met u in gesprek.

Meer informatie?

Ga dan naar www.zuidelijkmaasdal.nl.
U kunt zich hier ook inschrijven voor de nieuwsbrief.

 info@zuidelijkmaasdal.nl